

PATVIRTINTA

Raguvos gimnazijos direktoriaus

2020 m. birželio 16 įsak. Nr. V1- 37

GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMO(SI) IR SKATINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Raguvos gimnazijos gabių ir talentingų mokinių ugdymo ir skatinimo tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – įvertinti esamą gabių mokinių ugdymo situaciją ir numatyti gabių mokinių ugdymo sistemą Raguvos gimnazijoje (toliau - gimnazijoje).

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis: Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK-105 patvirtinta Gabių ir talentingų vaikų ugdymo programa.

3. Vartojamos sąvokos:

3.1. *Gabūs vaikai* – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektinių gebėjimų lygis yra labai aukštas. Turėdami šiuos intelektinius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

3.2. *Talentingi vaikai* – tai vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių mokslo, meno ar sporto sričių pasiekimais.

4. Ugdydami gabius ir talentingus mokinius, šia tvarka turi vadovautis visi gimnazijoje dirbantys mokytojai. Su tvarka supažindinti gabūs ir talentingi mokiniai ir jų tėvai.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Gabių ir talentingų mokinių ugdymo(si) ir skatinimo tvarkos aprašo tikslas - sukurti gimnazijoje veiksmingą mokinių ugdymo(si) ir skatinimo sistemą, kuri leistų gabumų ir talentų turintiems gimnazijos mokiniams plėtoti savo prigimtinius gebėjimus.

6. Uždaviniai:

6.1. atpažinti gabius ir talentingus vaikus;

6.2. skatinti dalyvauti rajono, šalies, tarptautiniuose konkursuose, koncertuose, dalykinėse olimpiadose, varžybose, meno darbų parodose, konferencijose;

6.3. pritaikyti (pagal galimybes) ugdymo turinį, aplinką gabių vaikų poreikiams;

6.4. tobulinti mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų gabių ir talentingų vaikų atpažinimo ir ugdymo kompetencijas;

6.5. skatinti mokinių tėvus aktyviai dalyvauti gimnazijos veikloje atpažįstant ir ugdant ypatingus mokinių gabumus;

6.6. taikyti gabių mokinių skatinimo priemones.

III. GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ IDENTIFIKAVIMAS, UGDYMAS

7. Gabių ir talentingų mokinių ugdymas apima jų atpažinimą, individualizavimą ir diferencijavimą.

8. Gabius ir talentingus mokinius mokytojai atpažįsta atsižvelgdami į:

8.1. mokinių dalykų mokymosi pasiekimų labai gerus ir puikius įvertinimus;

8.2. kalbinius ir literatūrinius, tikslųjų mokslų, meninius konkursus, mokomųjų dalykų olimpiadas, sportines varžybas, tikslinius projektus, darbų parodas, koncertus ir kitus tikslinės paskirties renginių prizinės vietos laimėjimus;

8.3. išskirtinius kurios nors srities gebėjimus, įgūdžius, kūrybiškumą, platų žinių spektrą;

8.4. mokomųjų dalykų patikrinimo testų, pusmečių, mokomųjų dalykų olimpiadų, konkursų, NMPP 2, 4, 6, 8 klasių rezultatus.

9. Siekiant nustatyti gabius ir talentingus klasės mokinius, naudojamas specialus klausimynas (Priedas Nr. 1, 2, 3), kurį pildo dalykų mokytojai, kartu su klasės vadovu, mokinio tėvais.

10. Užpildyta forma teikiama gabių ir talentingų mokinių kandidatūrai Vaiko gerovės komisijos svarstymui gegužės mėnesį. Vaiko gerovės komisija raštu kreipiasi į rajono PPT dėl intelektualinio testavimo.

11. Pagal galimybes, tą pačių metų gegužės – birželio mėnesiais, psichologas atlieka atrinktų mokinių IQ nustatymo grupinius ir individualius intelekto testus. Rezultatus pateikia Vaiko gerovės komisijai, kuri gautas išvadas pristato mokiniams, jų tėvams, mokytojams.

12. Pagal mokinių gebėjimus ir poreikius sudaromi gabių ir talentingų mokinių sąrašai sekantiems mokslo metams. Parengiamas ir vizualizuojamas gabių ir talentingų mokinių žemėlapis.

13. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas pagal amžių, gebėjimus ir polinkius diferencijuojamas, specializuojamas, individualizuojamas:

13.1. suteikiant galimybę rinktis pagilinto, kryptingo mokymosi modulių ar neformaliojo švietimo programas;

13.2. teikiama galimybė tapti kitų mokinių konsultantu, darbo grupėje, projekto vadovu;

13.3. mokiniams ugdymas diferencijuojamas, teikiant skirtingo sudėtingumo lygių užduotis;

13.4. teikiamos bendros užduotys, bet reikalaujama skirtingo jų atlikimo lygio ar būdo;

- 13.5. diferencijuojant ir individualizuojant namų darbų užduotis ir atlikimo būdus;
- 13.6. dalis darbų atliekama savarankiškai;
- 13.7. teikiama galimybė įsisavinti kursą paties mokinio tempu;
- 13.8. teikiamos papildomos užduotys, siekiant praplėsti žinias ir įgūdžius.

IV. GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ SKATINIMAS IR UGDYMO(SI) ORGANIZAVIMAS

15. 1-4 kl., 5-8 kl. bei I-IVg klasių konkurse susidarius 6 ir daugiau gabių mokinių grupei, iš neformaliojo švietimo valandų, skiriamos valandos gabių mokinių ugdymui.

16. Jei išryškėja tik pavieniai gabūs mokiniai, jų gebėjimų lavinimas organizuojamas pamokoje diferencijuojant, personalizuojant, individualizuojant, suasmeninant užduotis.

17. Rajono, respublikos ir tarptautinių olimpiadų, varžybų ir kitų konkursų nugalėtojai, laureatai, apdovanoti organizatorių diplomais ar padėkos raštais, steigiamais prizais. Diplomai ir padėkos raštai, sutikus konkurso nugalėtojui, laureatui, 3 mėnesius kabo stende „Mokinių laimėjimai“.

18. Rajono, respublikos ir tarptautinių olimpiadų, varžybų ir kitų konkursų nugalėtojais, laureatais pasidžiaugiama pirmo aukšto fojė parašant jų vardus ir pavardes, laimėjimus ir pasiekimus vaizdo ekrane.

18.1. Varžybose, konkursuose tapus nugalėtojais ir gavus nugalėtojų taurę ji talpinama į 1 a. esančią spintą, kurioje eksponuojamos prizininkų taurės.

19. Olimpiadų, varžybų, konkursų prizinių vietų laimėtojus dalyko mokytojas įvertina aukščiausiu formaliuoju įvertinimu, elektroniniame dienyne įrašo padėką tėvams, nedalykinių konkursų nugalėtojų tėvams, padėką įrašo klasės vadovas.

20. Mokinių pasiekimais pasidžiaugiama sklaidos straipsniu gimnazijos internetinėje svetainėje ir internetiniuose portaluose. Už rezultatų sklaidą atsakingas dalyko mokytojas arba neformaliojo švietimo pedagogas, gimnazijos internetinei svetainei skirtą informaciją siunčiant svetainės administratoriui, pasirinktiems internetiniams portalams skirtą medžiagą mokytojais siunčia asmeniškai.

21. Respublikos ir tarptautinių meninių konkursų nugalėtojams siūloma surengti pasirodymus mokyklos šventinių renginių metu, organizuoti gimnazijoje ir kitose miesto erdvėse asmenines darbų parodas.

22. Pasibaigus I ir II pusmečiams vertinamas visų pažymių vidurkis, pasiekimų lygis (1-4 kl.) pagal elektroninio dienyno duomenis (Ataskaitos – „TOP mokiniai pagal vidurkį“) išrenkami 10 geriausių 1-4, 5-IV klasių mokinių.

22.1. apie juos paskelbiama mokyklos interneto svetainėje (Bendruomenė – Mokslo pirmūnai);

22.2. klasių veiklos kuratorius gimnazijos stende pakabina pirmūnų nuotraukas.

22.3. kviečiami į gegužės mėn. vykdomą šventę „Gimnazijos diena“ kurios metu apdovanojami direktoriaus pasirašytomis padėkomis, esant galimybei ir prizais.

23. Esant galimybei, atsižvelgiant į turimas lėšas, mokslo metų pabaigoje 5-IV klasių mokiniams, kurių metinis įvertinimas 9 -10 balų ir pradinių klasių (1-4) mokiniams, kurių metinis įvertinimas yra aukštesniuoju lygiu, rajono, respublikos ir tarptautinių olimpiadų, varžybų ir kitų konkursų nugalėtojams, laureatams organizuojama edukacinė pažintinė išvyka.

24. Gimnazijos administracija:

24.1. vykdo sistemingą gabių mokinių ugdymo(si) stebėjimo, įsivertinimo ir pagalbos teikimo priežiūrą;

24.2. pavaduotoja ugdymui ir klasių veiklos kuratorė iki gegužės 15 d. surenka duomenis iš mokytojų apie gabius mokinius. Gegužės mėnesį vykdomas V GK posėdis, kuriame svarstomos gabių mokinių kandidatūros.

24.3. po pirmo ir antro pusmečio organizuoja kiekvienos klasės mokinių asmeninės pažangos aptarimą su dalykų mokytojais, analizuoja pasiekimų pokyčius;

24.4. sudaro sąlygas gabių mokinių poreikių tenkinimui, gebėjimų lavinimui neformalioje veikloje (būreliuose, olimpiadose, konkursuose).

25. Dalykų mokytojai:

25.1. remdamiesi išklaustyto mokymų medžiaga iki gegužės 10 d. nusistato gabius, talentingus, nestandartinio mąstymo mokinius įvertinę standartizuotų žinių, diagnostinių testų rezultatus, kitų mokytojų nuomonę, tėvų nuomonę; bendraamžių nuomonę, pačių pretendentų nuomonę;

25.2. individualizuoja ir diferencijuoja darbą su gabiais mokiniais:

25.2.1. itin gabiems mokiniams kuria individualias programas, atitinkančias jų gebėjimus;

25.2.2. individualizuoja užduotis (sudaro galimybę rinktis iš kelių pateiktų sudėtingesnių užduočių, kad mokinys jaustų, jog jo nuomonė svarbi);

25.3. vertina gabių mokinių ugdymosi pasiekimus, skatina ir motyvuoja:

25.3.1. pirmo ir antro pusmečio pabaigoje vertina pažymiu dalyvavimą olimpiadose, konkursuose ir ypač pasiektus laimėjimus;

25.4. skatina mokinius dalyvauti olimpiadose, konkursuose, festivaliuose, varžybose, parodose, pleneruose, tikslinės paskirties projektuose ir kituose renginiuose;

25.5. seka ir analizuoja gabaus mokinio asmeninę pažangą.

25.6. bendradarbiauja su gabių mokinių tėvais: elektroniniame dienyne informuoja tėvus apie vaiko gabumus, aptaria bendradarbiavimo galimybes siekiant optimalaus ugdymo(si) rezultato; informuoja tėvus elektroniniame dienyne apie mokinio daromą pažangą;

25.7. tobulina kvalifikaciją, dalijasi gerąja patirtimi su kolegomis:

25.7.1. lanko seminarus, įgyja praktinių žinių apie mokymo metodus bei formas su gabiais mokiniais;

25.7.2. mokytojai metodininkai rengia rekomendacijas, metodines priemones darbui su gabiais mokiniais. Jas pristato kolegoms gerosios patirties sklaidos veiklose;

25.7.3. mokytojai, vyresnieji mokytojai dalijasi su kolegomis sėkmingo darbo patirtimi su gabiais mokiniais gerosios patirties sklaidos veiklų metu.

26. Mokiniai:

26.1. stebi savo asmeninę pažangą ir fiksuoja ją pasiekimų aplanke.

26.2. po pirmo ir antro pusmečio įsivertina savo ugdymosi pasiekimus, aptaria juos su dalyko mokytojais, tėvais.

27. Mokinių tėvai, globėjai, rūpintojai:

27.1. domisi vaiko mokymosi pasiekimais, pažanga;

27.2. po pirmo ir antro pusmečio aptaria vaiko ugdymosi pasiekimus su mokytojais (elektroniniame dienyne ar individualiu pokalbiu).

27.3. pildo Gabių ir talentingų mokinių pažinimo anketą.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Ugdydama gabius ir talentingus mokinius, gimnazija bendradarbiauja su institucijomis:

28.1. Panevėžio rajono pedagogine psichologine tarnyba, organizuojant gabių mokinių atpažinimą, mokytojų, pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimą;

28.2. su kitomis švietimo, kultūros institucijomis, organizuojant mokinių ugdymą kitose edukacinėse aplinkose;

29. Aprašas skelbiamas gimnazijos interneto svetainėje www.raguvosgimnazija.lt;

30. Šios tvarkos turinys gali būti keičiamas ar papildomas gimnazijos direktoriaus įsakymu, pritarus mokyklos metodinėje taryboje.
